

2002

XLI. ŠP (23.–26. 5.)

Podle mínění organizátorů se festival měl posunout z jakési „strnulé zakonzervanosti k multižánrové a inspirativní demonstraci živého avantgardního a současného umění, které je veskrze životné, a v němž vystupují všechny aktuální prvky, které vycházejí z těch nejlepších tradic i moderních přístupů“, jak to stojí v novém konceptu ARTAMY. V horizontu několika let se měl stát „funkčním, multimediálním a reprezentativním festivalem mladého umění“. Koncept také předpokládal, že pracovní výbor festivalu (?) by měl být složen z respektovaných odborníků, jako jsou např. Jan Vedral, Vladimír Just, Jan Lukeš, Karel Tomas, i z místních pořadatelů; další dokumentace se o tom již nezmiňuje... Na plakátech byl výrazně prezentován jako „Město v pohybu – Šrámkův Písek 2002“ a přehlídka, po minulých dvacet let spíše uzavřená do sebe, měla vykročit do ulic. Trvala čtyři dny a nabídla patnáct představení, do výběru jich bylo navrženo dalších osm. Přijelo přes dvě stě členů souborů a dalších hostů, hrálo se v DFŠ, v Divadle Pod čarou a v Kulturním klubu, jehož velký sál již měl před nutnou rekonstrukcí.

Výběr inscenací byl nebývale šťastný a přinesl řadu objevů, především v Písku dosud neznámých souborů s vlastní poetikou a výraznými tématy – tolik zajímavých inscenací tu naposledy bylo před listopadem 1989. K těm nejkonvenčnějším patřil *Sen noci svatojánské* pražského souboru Ty-já-tr/HROBESO (režie Radka Tesárková); soubor inscenaci hrál jednoduchým a přímočarým způsobem na prázdném jevišti a v civilních kostýmech jako vtipné, živé a osobní generační divadlo. Do Písku opět přijelo Krátké a úderné divadlo z Liberce (poprvé na ŠP v roce 1999), tentokrát s adaptací Klicperovy hry pod názvem *Hra na mostě* v jakési kabaretní a groteskní herecké poloze, soubor ale absurdní hříčku povýšil na vzrušující divadlo. Groteskní herectví bylo patrné také u královéhradeckého Divadla Jesličky. Jejich *Drak* podle Jevgenije Švarce (režie Ema Zámečníková) byl podobenstvím o totalitě s divadelně aktualizovanými vstupy pop-muzic, předloha se však této formě poněkud vzpírala.

Soubor Ateliér T55 z Turnova představil absurdní, temnou a existenciální inscenaci *Fando a Lis* podle Fernanda Arrabala (režie Jaroslav Š. Stuchlík), v níž slovy Vladimíra Hulce představitelé ústřední dvojice (Mario Kubaš a Kristýna Zajícová) zvládli svůj úkol „s mrazivou suverenitou, a přitom křehce, chvílemi až ostýchavě“. Ukázněností a precizností se vyznačovala také inscenace – stínové divadlo *O člověku, který d'alekohľadá* (scénář a režie Natálie Deáková) pražského souboru studentů DAMU Konzistence médi, skvělá herecky, výtvarně i dramaturgicky. Mimořádnou kvalitou zaujalo i brněnské Studio Dům v zahajovacím představení přehlídky *Princ Bhadra a princezna Vasantaséna aneb Mnich pokrytec neboli Psí očásek svrchované čistoty* (Hubert Krejčí a Pavel Huml v režii Tomáše Pavčíka) – vysoce stylizované představení inspirované asijským, resp. orientálním divadlem.

Studentský soubor Chandraradar ZUŠ Nové Město na Moravě uvedl inscenaci podle pohádek Pavla Šruta a veršů Michala Černíka *Drobečkem sem, drobečkem tam* (režie Ivona Čermáková), také inspirovanou pohybovým divadlem, představení však v konkurenci s předešlými bylo poněkud chaotické a bez napětí. Z ošatky vpravdě autorského divadla se představil soubor Blic (Divadlo bláznů lovících ideje cedníkem) z Ostrožské Nové Vsi, který uvedl „původní novoveský muzikál“ *Setkání s Kateřinou aneb hraní o tom, jak je také možno setkat se s Kateřinou* jako krotkou parodii na mediální svět, slovy Vladimíra Hulce „baletky fešně tančily, pěvci vesele pěli, herci pitvořili, kouzelník nepřišel“...

Královéhradecké DNO Jiřího Jelínka (poprvé na ŠP, na podzim 2002 dokonce oceněné cenou Divadelních novin), divadelníci odchovaní Jesličkami, představilo ve své

recesistické a parodické **Revui** „napadnutý“ inteligentní, naivistický, až absurdní humor. Zatím sice „bez ladu a skladu“, avšak s radostí z objevování a s příslibem do budoucnosti, která to potvrdila. Pražský Kulturně divadelní spolek Puchmajer, rovněž písecký nováček (po deseti letech své existence!), hrál své kultovní představení **Hoši z národ'áku aneb „Zabili Kemra, parchanti“** (režie Vladimír Mikulka, do Písku bylo navrženo již loni) jako vhléd do „nelítostného prostředí českého divadla a sportu“ s řadou „surových“ slovních gagů; písecké publikum bylo nadšené. Soubor BAF z Hostinného předvedl zdařilou inscenaci jednoaktovek **Nezkrotné vášně** (původní text Lud'ka Haška). Představení autorsky a herecky sice méně zdařilé oproti předchozím Puchmajerovcům, ovšem s výkonem herečky představující uvaděčku natolik autenticky, že dvě divačky dokonce opustily sál se slovy „urážet se nenecháme!“.

Skutečně mladé divadlo, slovy Vladimíra Hulce „mladé odvahou pálit mosty, stavět hrady, bořit mýty a kácet duby“, se prezentovalo v energické inscenaci souboru ÚstaF Gymnázia Komín v Brně rytmitizovaným zpracováním Žáčkových básniček – rockovou poezií na scéně s názvem **Spolužákovina aneb Volte slova!** Vedoucí a režisér souboru Zdeněk Šturma jako „kněz“ měnil koncert v rockovou mši, jíž dominuje zvuk a rytmus slov, rituál. Hrál se v nočních hodinách a před prořídilým publikem, které ovšem nelitovalo... Plzeňský soubor Tyan svou **Pustinou** podle Evangelia sv. Marka J. L. Borgese (režie Roman Černík) nabídl rovněž až rituální představení s výrazným herectvím téměř „až na dřev“, inscenaci ještě trochu patetickou a nepřehlednou, v pomalém tempu, ale sugestivní“.

Náchodský Dred hrál „absurdní dramolet“ **Andrej Kaszub Psí představuje Miodraga Pavloviče čili Dům lásky** (režie Ondřej Pumr), inspirovaný textem chorvatského básníka Miograda Pavloviče, text na první pohled nehratelný, ale přesto převedený do současného divadelního jazyka s výraznou scénografií, téměř „démonický sen, pohybující se na hranici surrealismu a dekadence, složité představení“ (nominace na JH, kde vzbudilo reakce také velmi rozdílné, podobné těm v Písku). V inscenaci debutujícího souboru Sergej Praha **Pomeranč** (Vladimír Škultéty a Jan Rendl podle Anthonyho Burgesse) hráli i studenti AVU a FAMU. S ní „vtrhl na jeviště současný svět násilí – pop-artové, komiksové představení bez psychologického herectví – neviděl jsem u nás tak „hustý“ a přesný otisk pocitu a stavu dnešní cool generation“, jak poznamenává Vladimír Hulec.

V porotě byl kromě Vladimíra Hulce ještě dramaturg Karel František Tománek a Peter Janků, hudebník a šéf výpravy bánskobystrického divadla. Pět diskusních setkání s porotou, účastníci se podle Hulce – téměř – nepřeli a nehádali, daleko více se ptali a naslouchali druhým. Dvě čísla zpravodaje připravovala opět Adéla Janovská, která formulovala i některé recenze. Z Divadla Pod čarou se stala „společenská“ základna budoucích ročníků. Obnovila se i podpora „vyšších míst“, na zahájení přišli jak zástupci ministerstva kultury, tak územních samospráv, které se opět přidaly k finanční podpoře festivalu.

Doprovodný program „Šrámkův Písek – město v pohybu“ měl festival přiblížit místním divákům a nabídl množství atrakcí v parku i jinde. V Divadle Pod čarou byl rockový koncert Čankišou a dalších kapel, Činoherní studio z Ústí nad Labem hrálo inscenaci Sarah Cane *Crave*, v Palackého sadech Nový prostor Praha inscenaci *Jakou barvu má nic*, ašský soubor Záskrt *Hraběte Pálffyho*, koncertovala kapela Romana Dragouna, v kostele sv. Trojice se četlo z Fráni Šrámka a bylo i autorské čtení Jáchyma Topola či Daniely Fischerové. V sobotu večer prošel městem komediantský průvod, na dětské divadelní pouti na Městském ostrově hrál českobudějovický Kvelb, písničkář Pepa Nos, hradecké DNO, žongléři a loutkáři, byly také filmové projekce v kině Portýč, hrálo se i v městské Sladovně... Program s obrovským rozpočtem začal už na začátku festivalového týdne, kdy v DFŠ hrálo Divadlo Minaret *Tři veselá prasátka* či studenti DAMU *Dona Quiota*, a překlenul se i do týdne následujícího, kdy hrálo Divadlo Sklep, konal se alternativní hudební „festiválek“ mj. s

Monikou Načevou či zpěvákem Oldřichem Janotou, koncertoval Milan Svoboda Quartet, vše provázela velká mediální kampaň. Ale přítomnost místních na představeních byla opět nulová... V závěrečné zprávě ARTAMY se objevila pochybnost, zda se takové prorůstání přehlídky dokonce nevydalo špatným směrem, zda se „obchodní známka“ Šrámkův Písek příliš nerozměňuje.

Současné divadlo se rozlévá do neuvěřitelných šířek. I největší avantgardisté hrají klasické texty a naopak – i nejkamenitější divadla se pouštějí do neověřených experimentů. A tak dopředu nelze odhadnout, co se skrývá za výběrem autorů, jakými na ŠP byli například „klasici“ V. K. Klicpera, W. Shakespeare, J. Švarc či F. Arrabal. Přesto bychom mohli tuto festivalovou linii označit za cesty neprobádanými územími, ať už směřovaly jen na snadněji dostupné paloučky, či mířily vysoko do hor. A nejen inscenace těchto autorů, ale i brněnské Studio dům s Princem Bhadrou Huberta Krejčího či pražskou Konzistenci médi s vlastní bezeslovnou inscenací O člověku, který d'aleko hledá bychom mohli zařadit do této divadelní zahrádky. Tyto dva poslední jmenované soubory však programově a velice zkušeně pracují s pevným, vysoce stylizovaným divadelním jazykem, zatímco ty úvodní se snaží najít vlastní přístupy, sobě blízké skuliny, kudy se „prosmýknout“, kudy se dobrat divadelního tvaru. (Hulec, Vladimír. Divadlo jako pomeranč. AS 2002, roč. 39, č. 3, s. 29)

Šrámkův Písek zažil různé časy a události, vždy se mu však dařilo být – i když, pravda, různě hlubokým – otiskem stávajícího stavu mladého, tvar a různé přístupy si osahávajícího amatérského divadla, které má jednu obrovskou výhodu, jež je šťastnou jeho výsadou, pro níž jej jedni zavrhnou a druzí milují – ať je jakékoliv, nepředstírá. Může být falešné, může se v přístupu potýkat s různými problémy a nedostatky, vždy jím však prosakuje autenticita. Někdy záměrná a přímá, mnohdy a častěji různě kódovaná, nesmělá, ba i schovávaná. Kdo však je trochu vnímavý, citlivý, otevřený a bez předsudků, ony slupky vnějších postojů a stylizací za chvíli „oloupe“ a pod ní objeví šťavnatou dužinu jedinečnosti. Zhlédne na jevišti člověka, dolehne k němu jeho vize bytí a tvorby. Být v takovém prostoru je štěstím a radostí. (Ibid., s. 30)